

**KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS
VAIKO GEROVĖS KOMISIJOS
2024 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

2024-01- Nr. V-

Kelmės rajono savivaldybės mero 2023 m. gegužės 8 d. potvarkiu Nr. M-34 buvo patvirtinta Kelmės rajono savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisijos (toliau – Komisija) sudėtis. Šiuo metu Komisiją sudaro 14 narių, kurie yra atstovai iš savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių, valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos, teritorinės policijos įstaigos, probacijos tarnybos, teritorinės prokuratūros, socialinių paslaugų, švietimo, sveikatos ir kitų institucijų, dirbančių vaiko gerovės srityje.

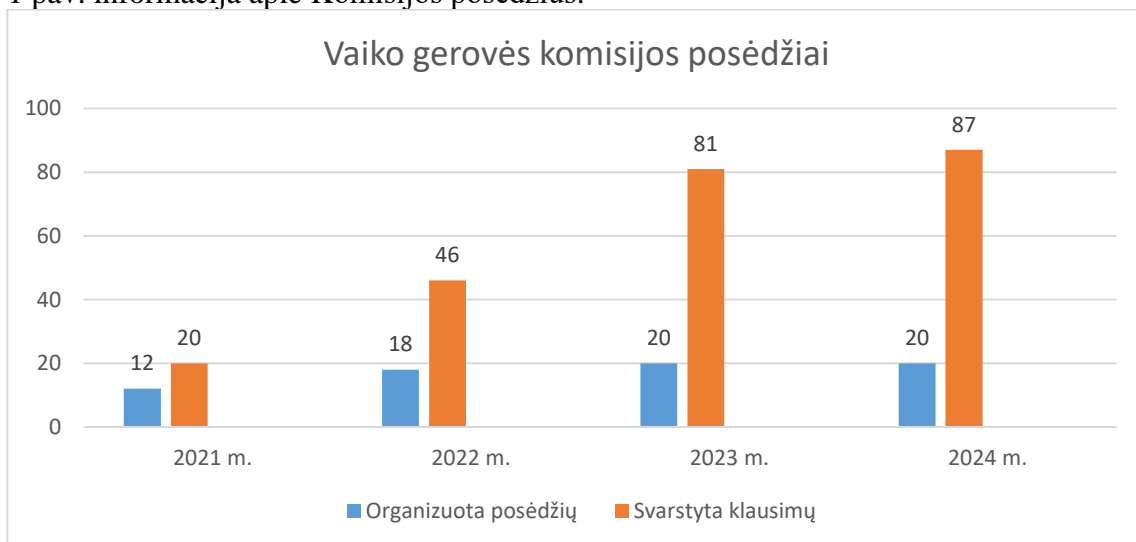
Komisijos paskirtis:

1. surinkti informaciją, būtiną savivaldybės mero sprendimui priimti dėl vaiko minimalios priežiūros priemonių skyrimo, pratęsimo, pakeitimo ar panaikinimo arba dėl vaiko vidutinės priežiūros priemonės skyrimo, pratęsimo ar panaikinimo priimti;
2. nagrinėti prašymus ir teikti siūlymus savivaldybės merui dėl vaiko minimalios ar vidutinės priežiūros priemonių skyrimo, pratęsimo, pakeitimo ar panaikinimo, koordinuotai teikiamų paslaugų skyrimo, kitos pagalbos įstatyminiams atstovams skyrimo;
3. teikti siūlymus atvejo vadybininkui dėl vaiko socialinės integracijos plano parengimo;
4. koordinuoti mokyklų vaiko gerovės komisijų veiklą, vaiko gerovės srityje dirbančių institucijų ir nevyriausybinė organizacijų tarpusavio bendradarbiavimą;
5. teikti siūlymus savivaldybės merui dėl vaiko minimalios ar vidutinės priežiūros priemonių tobulinimo;
6. atlikti kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas.

Komisijos pirmininkė – Virginija Čerkauskienė, Kelmės rajono savivaldybės administracijos tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatore (toliau – TBK).

Lyginant laikotarpį nuo 2021 m. iki 2024 m. paskutinius dvejus metus augo Komisijos posėdžių ir juose svarstomų klausimų skaičius.

1 pav. informacija apie Komisijos posėdžius.

2024 m. komisija organizavo 20 posėdžių, kuriuose svarstė 87 klausimus, daugiausia susijusius su minimalios priežiūros priemonės skyrimu (22 prašymai), privalomo ikimokyklinio ugdymo skyrimu (15 naujų prašymų vaikams skirti privalomą ikimokyklinį ugdymą) ir 21 vaikui siūlymus pratęsti paskirtą privalomą ikimokyklinį ugdymą naujiems mokslo metams), koordinuotos pagalbos skyrimu vaikams nuo gimimo iki 18 metų (1 prašymas).

Koordinuotai teikiamų paslaugų teikimo Vaikui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) poreikis atsiranda, kai pavienės, atskirai teiktos ar teikiamos švietimo pagalbos, socialinės ar sveikatos priežiūros paslaugos yra neveiksmingos, neefektyvios ir neužtikrina Vaiko gerovės.

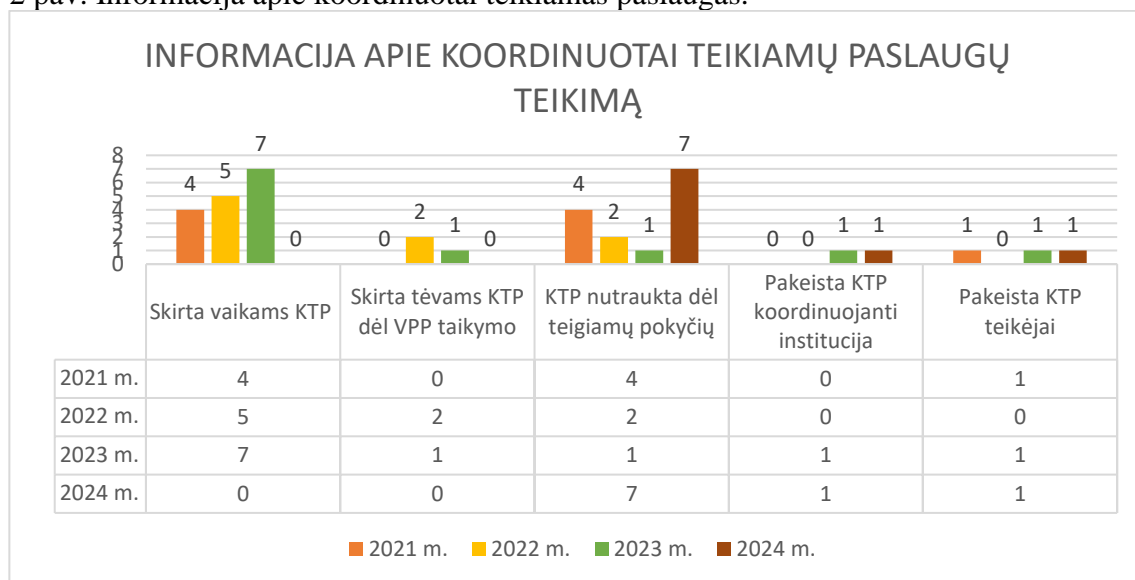
Koordinuotai teikiamų paslaugų skyrimo ir teikimo klausimai Vaiko gerovės komisijoje svarstomi, kai:

1. gautas Vaiko tėvų (globėjų, rūpintojų) prašymas kartu su pavienės švietimo pagalbos, socialinės ar sveikatos priežiūros paslaugas teikusios ar teikiančios institucijos, įstaigos ar organizacijos siūlymu dėl Koordinuotai teikiamų paslaugų skyrimo;
2. su prašymu kreipiasi institucijos, įstaigos, organizacijos, teikusios ar teikiančios pavienės švietimo pagalbos, sveikatos priežiūros, socialinės ar viešosios tvarkos užtikrinimo paslaugas, nustačiusios, kad jų teiktų ar teikiamų paslaugų Vaikui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) nepakanka;
3. gautas minimalios priežiūros priemonės vykdytojo (-ų) ir kitų, Vaikui teikiančių švietimo, socialines ar sveikatos priežiūros paslaugas specialistų pranešimas, kad Vaikui taikoma (-os) minimalios priežiūros priemonė (-ės) yra neveiksminga (-os);
4. priimamas sprendimas Vaikui skirti vidutinės priežiūros priemonę. Tokiu atveju svarstomas Koordinuotai teikiamų paslaugų poreikis tik Vaiko tėvams (globėjams, rūpintojams);
5. gauta vaikų socializacijos centro informacija apie Vaiko vidutinės priežiūros priemonės vykdymo pabaigą (vaiko vardas, pavardė, Vaiko vidutinės priežiūros priemonės vykdymo pabaigos data) (tokiu atveju Koordinuotai teikiamos paslaugos turi būti teikiamos Vaikui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams).

2024 m. dėl koordinuotai teikiamų paslaugų skyrimo vaikui, kreipėsi ugdymo įstaiga. Priežastis – elgesio problemos ugdymo įstaigoje ir tėvams socialinių įgūdžių stoka.

Vaiko gerovės komisijoje svarstant KTP paslaugų parinkimą identifikuojamos vaiko nepageidaujamo elgesio priežastys, parenkamos priemonės ir paslaugos, nukreiptos į apsauginių veiksmų stiprinimą ir rizikos veiksnių įtakos mažinimą, vaiko atstovų pagal įstatymą įgalinimą padėti savo vaikams.

2 pav. Informacija apie koordinuotai teikiamas paslaugas.

2024 m. daugiausia prašymų skirti vaikams minimalios priežiūros priemonės gauta iš Telšių apskrities vyriausiojo policijos komisariato (20 prašymų), TBK (4 prašymai), Telšių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kelmės rajono policijos komisariato (1 prašymas), rūpintojo (1 prašymas).

Iš 20 Telšių apskrities vyriausiasis policijos komisariato pateiktų prašymų Savivaldybės merui apsvarstyti nepilnamečių elgesį dėl MPP skyrimo:

- 14 prašymų buvo pateikta dėl nepilnamečių padarytų nusikaltimo ar baudžiamojo nusižengimo požymių turinčių veikų, tačiau šios veikos padarymo metu nebuvo sukakęs Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse nustatyto amžiaus, nuo kurio pagal Lietuvos Respublikos baudžiamuosius įstatymus galima baudžiamoji atsakomybė už jo padarytą veiką: 9 vaikai smurtavo prieš kitus nepilnamečius, 2 vaikai viešoje erdvėje platino pornografinio turinio medžiagas, 1 nepilnametis seksualiai priekabiavo prie kitų nepilnamečių, 1 nepilnametis turėjo lytinius santykius su mažamete, 1 nepilnametis grasino užmušti ir padegti namus.

- 6 vaikai buvo padarę du ir daugiau administracinio nusižengimo požymių turinčių veikų, tačiau šios veikos padarymo metu nebuvo sukakęs Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse nustatyto amžiaus, nuo kurio atsiranda administracinė atsakomybė: 1 vaikas įvykdė apgavystę su pinigų pasisavinimu iš kitų nepilnamečių, 1 vaikas iškoneveikė mokytoją necenzūriniais žodžiais, 1 vaikas vartojo alkoholį, 1 vaikas klaidingai iškvietė policijos pareigūnus, 1 vaikas atliko smulkią vagystę iš prekybos centro ir su savimi turėjo elektroninę cigaretę, 1 vaikas rūkė elektroninę cigaretę.

Iš 4 TBK prašymų Savivaldybės merui, leisti apsvarstyti nepilnamečių elgesį dėl MPP skyrimo: 3 nepilnamečiai buvo padarę administracinius nusižengimus ir dėl jų elgesio kilo problemų ugdymo įstaigose, 1 nepilnamečiui dėl MPP vykdymo perėmimo iš kitos savivaldybės, pasikeitus vaiko gyvenamajai vietai.

1 prašymą apsvarstyti nepilnamečio elgesį dėl MPP skyrimo teikė jaunuolio rūpintojas. Pagrindinė problema buvo vagystės iš namų, rūkymas, elgesio problemos ugdymo įstaigoje ir t.t.

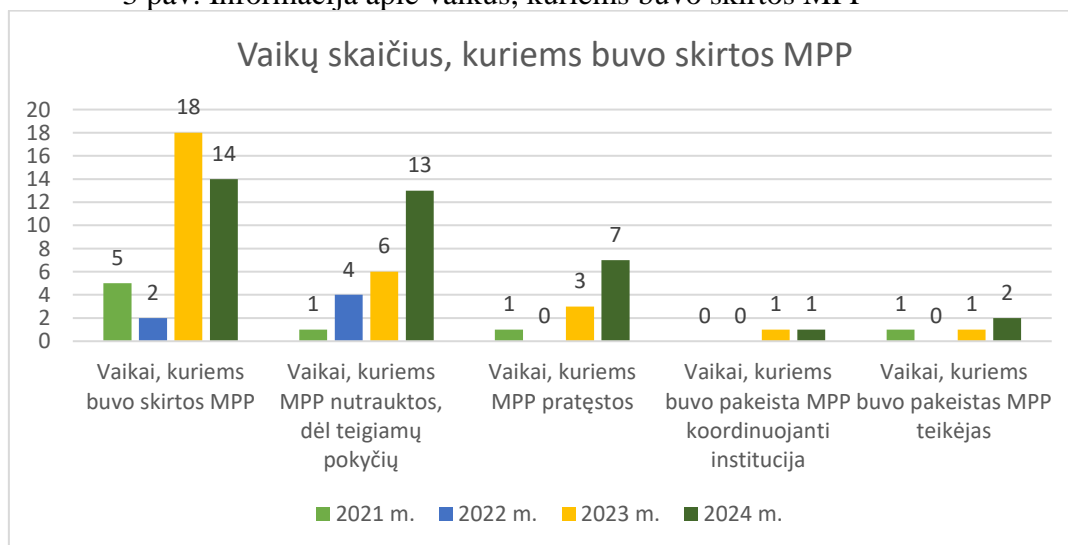
Jauniausio vaiko elgesys dėl MPP skyrimo svarstytas Savivaldybės vaiko gerovės komisijoje 6 metų, vyriausio – 17 m.

Vaiko minimalios priežiūros priemonės – priemonės, kurias vykdant vaikui teikiama švietimo pagalba, socialinės, sveikatos priežiūros ir kitos paslaugos neatitraukiant vaiko arba kiek įmanoma mažiau jį atitraukiant nuo jo atstovų pagal įstatymą.

MPP tikslas – padėti vaikui keisti nepageidaujamą elgesį, ugdyti prasmingo individualaus ir visuomeninio gyvenimo įgūdžius ir padėti formuoti socialiai priimtina elgesį, įgalinant vaiko atstovus pagal įstatymą padėti savo vaikui ir sudaryti palankias sąlygas vaiko ir šeimos gerovei.

2024 m. 14 vaikų buvo skirtos MPP. Taip pat 13 vaikų buvo nutrauktos MPP, nes įvyko teigiami elgesio pokyčiai. 7 vaikams MPP priemonės buvo pratęstos, nes įvyko nepakankami elgesio pokyčiai, kad būtų galima nutraukti MPP teikimą.

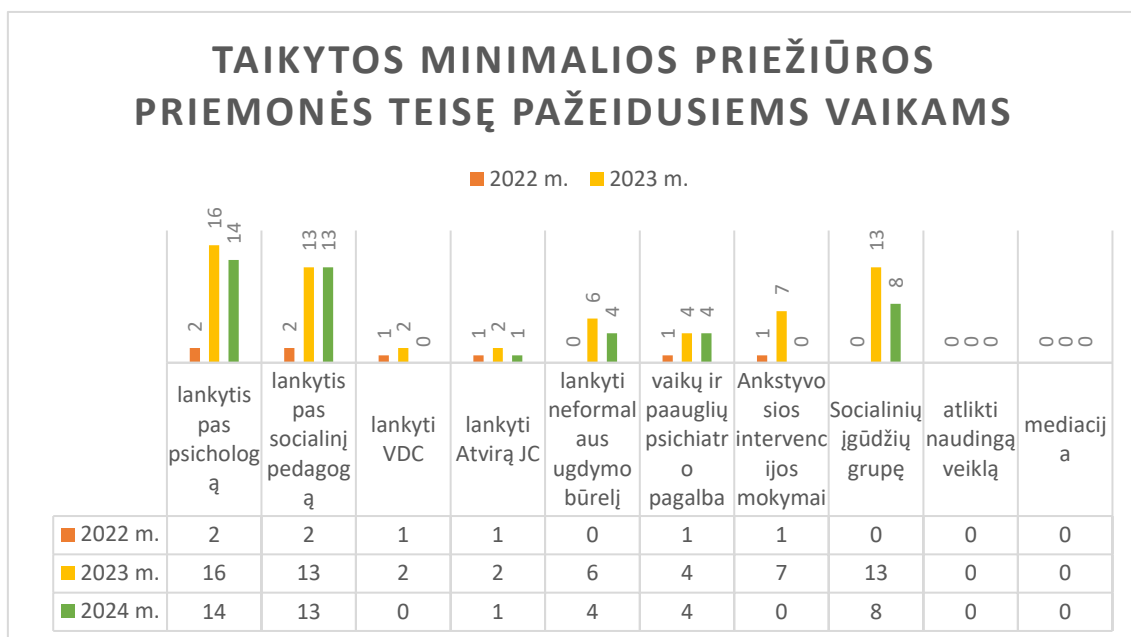
3 pav. Informacija apie vaikus, kuriems buvo skirtos MPP

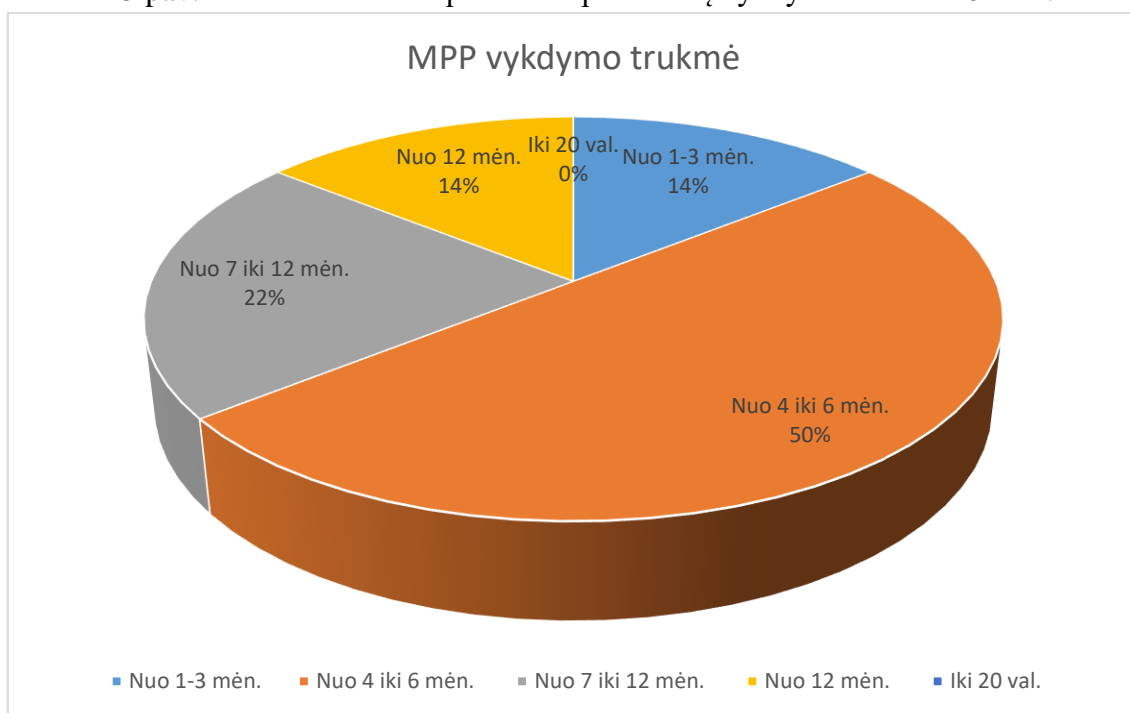
Vaiko gerovės komisijoje svarstant MPP parinkimą identifikuojamos vaiko nepageidaujamo elgesio priežastys, parenkamos bei taikomos priemonės, nukreiptos į apsauginių veiksmų stiprinimą ir rizikos veiksmų įtakos mažinimą, vaiko atstovų pagal įstatymą įgalinimą padėti savo vaikams.

Iš 14 vaikų, kuriems buvo siūlytos skirti minimalios priežiūros priemonės:
 1 vaikui buvo siūlyta skirti vieną minimalios priežiūros priemonę.
 13 vaikų buvo siūlyta skirti kelias tarpusavyje suderintas minimalios priežiūros priemones.

4 pav. Informacija apie vaikams siūlytas taikyti minimalios priežiūros priemones 2022 m., 2023 m. ir 2024 m.

5 pav. Vaiko minimalios priežiūros priemonių vykdymo trukmė 2024 m.

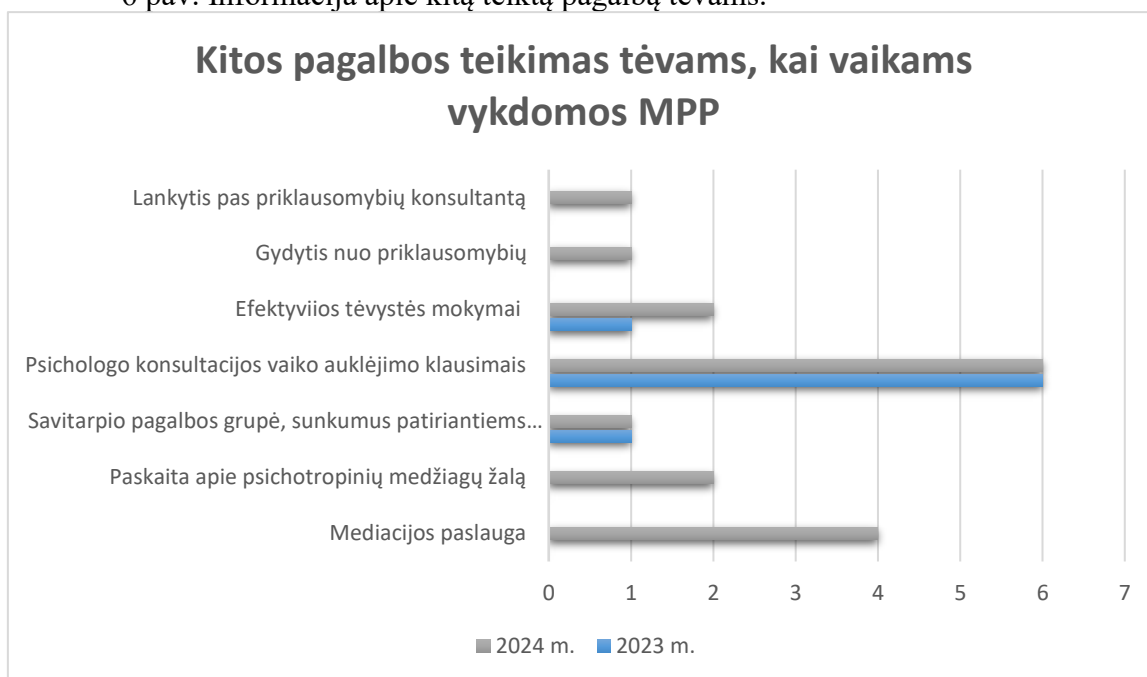

Pagal trukmę 2 vaikams MPP vykdymas truko nuo 1 iki 3 mėn., per kuriuos pavyko pasiekti teigiamus elgesio pokyčius, 7 vaikams MPP truko nuo 4 iki 6 mėn., 3 vaikams MPP truko nuo 7 iki 12 mėn., 2 vaikams MPP vykdoma daugiau kaip 12 mėn., iki 20 val. MPP nebuvo skirta. Išaugęs MPP vykdymo terminas rodo, kad į Savivaldybės vaiko gerovės komisiją atkeliauja vis sunkesni atvejai, su užsitęsusiomis problemomis. Dėl to sunkiau padėti vaikui ir reikia daugiau laiko skirti elgesio korekcijai ir teigiamiems pokyčiams pasiekti.

Visų vaikų, kuriems buvo paskirtos minimalios priežiūros priemonės, įstatyminiams atstovams buvo siūloma skirti ir teikti koordinuotai teikiamas paslaugas.

Be koordinuotai teikiamų paslaugų Kelmės rajono savivaldybės merui buvo siūlyta skirti įstatyminiams atstovams kitą pagalbą:

6 pav. Informacija apie kitą teiktą pagalbą tėvams.

2024 m. 6 tėvai buvo įpareigoti lankyti psichologo konsultacijas vaikų auklėjimo klausimais dėl patiriamų sunkumų auklėjant vaikus, tarpasmeninių santykių gerinimui. 2 tėvų poros buvo įpareigotos lankytis pas mediatorių, kad jiems padėtų susitarti vaiko auklėjimo klausimais. 2 mamos buvo įpareigotos išklausti paskaitą apie rūkymo ir psichotropinių medžiagų žalą, 1 tėvas buvo įpareigotas gydytis nuo priklausomybės alkoholiui.

Šiais metais nei vienam vaikui nebuvo skirtos vidutinės priežiūros priemonės (toliau – VPP). 2022 m. vienam vaikui buvo skirta VPP, nes vykdant MPP priemonės nepavyko pasiekti teigiamų elgesio pokyčių. 2023 m. 2 vaikams buvo vykdomos VPP, nes 1 nepilnamečiui VPP buvo pratęstos, 1 nepilnamečiui VPP vykdymas buvo perimtas iš kitos savivaldybės, pasikeitus tėvų gyvenamajai vietai.

Be pagalbos teisę pažeidusiems vaikams, komisija įvertina privalomo ikimokyklinio ugdymo būtinumą ir teikia siūlymus savivaldybės merui dėl privalomo ikimokyklinio ugdymo skyrimo, trukmės (kiek valandų per dieną (parą)) ir laikotarpio. Savivaldybės meras skiria privalomą ikimokyklinį ugdymą. Savivaldybės administracijos direktorius paskiria atsakingą Asmenį (Asmenis) už vaiko, kurį privalu vežti į ugdymo įstaigą ir iš jos, vežimo organizavimą.

Lyginant 2021 m. ir 2024 m. laikotarpį, 2023 m. ir 2024 m. augo vaikų, kuriems reikalinga skirti privalomą ikimokyklinį ugdymą, skaičius.

1 lentelė apie privalomo ikimokyklinį ugdymą:

Komisijos siūlymas	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Skirti privalomą ikimokyklinį ugdymą	1 vaikui	25 vaikams	41 vaikui	34 vaikams
Privalomą ikimokyklinį ugdymą nutraukti nesibaigus skyrimo terminui	0 vaikų	0 vaikų	3 vaikams	2 vaikams

2024 m. 34 vaikams buvo skirtas privalomas ikimokyklinis ugdymas: 15 vaikų naujai buvo skirtas privalomas ikimokyklinis ugdymas 2024–2025 mokslo metais, 19 vaikų privalomas ikimokyklinis ugdymas buvo pratęstas, 4 vaikams buvo pakeistas privalomo ikimokyklinio ugdymo vykdytojas, 2 vaikams privalomas ikimokyklinis ugdymas buvo nutrauktas anksčiau laiko, nes nebebuvo poreikio jo tęsti. 15 vaikų, kuriems buvo paskirtas privalomas ikimokyklinis ugdymas, organizuotas pavėžėjimas į ugdymo įstaigą ir į namus.

Be Komisijos posėdžių, komisijos pirmininkė organizavo:

- 2024 m. birželio 4 d. Kelmės švietimo pagalbos tarnyboje organizavo mokymus Kelmės rajono savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisijos nariams ir ugdymo įstaigų vaiko gerovės komisijos pirmininkams tema „Vaiko gerovės komisijos veiklos ypatumai“.

Mokymus vedė Odeta Intė, mediatorė, VšĮ Biuras Pactum vadovė. Mokymų metu buvo aptarti Vaiko gerovės komisijos veiklos ypatumai, Vaiko gerovės komisijos posėdžio ypatumai, kaip užtikrinti geriausius vaiko interesus ir poreikius, kaip tinkamai išklausti vaiko nuomonę, kas yra mediacija ir kaip ji gali padėti. Užsiėmimų metu buvo atliekamos įvairios praktinės užduotys.

Mokymus padėjo organizuoti Kelmės rajono švietimo pagalbos tarnyba.

- Gruodžio 12-13 dienomis Kelmės švietimo pagalbos tarnyboje organizavo mokymus Kelmės rajono švietimo įstaigų administracijos atstovams (direktoriams, ugdymo įstaigų vaiko gerovės komisijos pirmininkams) ir pagalbos specialistams (socialiniams pedagogams, psichologams) tema „Smurto intervencija ugdymo įstaigoje“.

Mokymus vedė Vilniaus universiteto docentė Dr. Neringa Grigutytė. Mokymus padėjo organizuoti Kelmės rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Kelmės švietimo pagalbos tarnyba.

- Savivaldybės vaiko gerovės komisija parengė ir teikė tris rekomendacijas ugdymo įstaigoms dėl pagalbos vaikams, patiriantiems patyčias ugdymo įstaigoje.

Parengti ir patvirtinti teisės aktai, susiję su Komisijos veikla:

- Kelmės rajono savivaldybės mero 2024 m. vasario 9 potvarkiu Nr. M-68 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės mero 2023 m. gegužės 8 d. potvarkio Nr. M-34 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ buvo atnaujinta Savivaldybės vaiko gerovės komisijos sudėtis.

- Kelmės rajono savivaldybės mero 2024 m. vasario 26 potvarkiu Nr. M-78 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės mero 2023 m. gegužės 8 d. potvarkio Nr. M-34 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ buvo atnaujinta Savivaldybės vaiko gerovės komisijos sudėtis.

- Kelmės rajono savivaldybės mero 2024 m. rugpjūčio 19 d. potvarkiu Nr. M-480 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisijos patvirtinimo“ buvo atnaujinta Savivaldybės vaiko gerovės komisijos sudėtis.

- Kelmės rajono savivaldybės mero 2024 m. gruodžio 3 d. potvarkiu Nr. M-685 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės mero 2024 m. rugpjūčio 19 d. potvarkio Nr. M-480 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisijos sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ buvo papildyta Savivaldybės vaiko gerovės komisijos sudėtis.

- Kelmės rajono savivaldybės mero 2024 m. liepos 15 d. potvarkiu Nr. M-428 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų plėtros plano 2024–2027 metams patvirtinimo“ buvo patvirtintas Kelmės rajono savivaldybės koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų plėtros planas 2024–2027 metams.

- Atsižvelgiant į patvirtintą „Kelmės rajono savivaldybės koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų plėtros planą 2024–2027 metams“, buvo parengtas projektas Europos Sąjungos lėšoms gauti „Švietimo pagalbos ir koordinuotai teikiamų paslaugų plėtra Kelmės rajone“. Centrinė projektų valdymo agentūra informavo, kad šis projektas gavo finansavimą.

Komisijos siūlymai dėl vaiko minimalios ar vidutinės priežiūros priemonių tobulinimo:

1. Minimalios priežiūros priemonės vykdytojai ir kiti pagalbos specialistai pastebi, kad Kelmės rajone daugėja mokinių, turinčių elgesio ar (ir) emocijų sutrikimų arba sunkumų. Specialistams, dirbantiems su šiais vaikais, trūksta vaikų nepageidaujamo elgesio keitimo programų.

2. Didelė problema yra vaikų ir paauglių psichiatro Kelmės rajone nebuvimas, paslaugos tėvams (globėjams, rūpintojams) su vaikais reikia važiuoti į kitą savivaldybę ir laukti po 6 mėnesius ir daugiau, todėl vaikai laiku negauna jiems reikalingos pagalbos.

3. Siekiant stiprinti specialistų, dirbančių vaiko minimalios priežiūros ir koordinuotai teikiamų paslaugų srityse, kompetencijas, siūloma organizuoti mokymus Kelmės rajono savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisijos nariams, mokyklų Vaiko gerovės komisijų pirmininkams, vaiko minimalios priežiūros priemonės vykdančiams asmenims.

Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatore

Virginija Čerkauskienė